

Sanctuarium

Paoletti, Agostino

Coloniae Agrippinae, 1677

In Festo SS. Philippi & Jacobi. Hi duæ rosæ purpureæ fuerunt per
charitatem, quarum folia viruerunt per spem, cinctæque fuerunt spinis
pungentibus, vel tormentiis quæ sustinuerunt in martyrio.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55680)

evidens gratitudinis signum favorabiliter tibi affertur, ut in terra, marique adversus infestissimum Catholicæ fidei hostem, & formidabilissimam totius mundi potentiam dimicando, & prælio palmam referas, & gloriosissimè victrix, & triumphatrix evadas. Quapropter generosissimè, & animosissimè certa, & præliare bella Domini, Leo enim gloriosissimi Evangelistæ tui potens est, & abunde sufficiens, ut vel unico duntaxat rugitu crudelissimas, ferocissimasque tibi adversantes feras, sub infestis Mahumeti vexillis militantes, & intra lignorum, id est, navium sylvas per mare, ut te infestent, divagantes, interneccioni tradant, & in turpem fugam agant. Interim non tantum Respublica Venæta,

verum etiam omnes Prælati, imo totus Christianus orbis ex hujus mystici Leonis salutari exemplo vigilantiam in Dei servitio exhibendam ad discant. Ab eodem quoque capiant insignia fortitudinis documenta, ut cum Fidei Catholicæ inimicis, & universa Dæmonum infernalium phalange intrepidè dimicare valeant. Et Respublica Venæta speciales huic sancto honores, in signum grati animi pro beneficiis impendendis constantè prosequatur, & continet, ut hactenus summa cum laude, & totius mundi applausu devotissimè fecerunt, sic enim mysticus Leo nosse pro ipsis terra marique vigilabit, illisque proteget. AMEN.

SERMO DUODECIMUS.

IN FESTO

SANCTORVM APOSTOLORVM JACOBI ET PHILIPPI.

*Non turbetur cor vestrum, neque formidet; Creditis in Deum, & in me creditis.
In domo Patris mei, &c. Joann. cap. 14.*

Prefens hic mensis Majus, qui ab antiquis olim Deæ Floræ dedicatus erat, amœnus deliriosissimusque hortus quidam mihi esse videtur, in quo terra vitulorum suorum fecunda genitrix cum in lætissimo cæli ætæi campo frondes dilatat, diversis coloribus variegata pomparum suarum extendere videtur vexilla. Nullus in viridario ramus, vel germen cernitur, cui surgens aurora tributi loco non det tot pretiosas margaritas, & uniones, quot in illius sinu maturino diluculo labuntur, aut ejus vultum respargunt rosis stillæ. Nullum est in arbore quavis folium, quin natales suos à jucundissimo Majo, tanquam verni temporis Duce profectos esse recognoscens, Cælo tanquam benigno suo benefactori, odoriferæ fragrantia suæ incensa offerendo, non corresponderat. Frondes sese mutuo dulciter amplexantes, odoriferæ Deæ Floræ tanquam jucundissimæ reris Præfidi, quot

foliis, totidem viridantibus Smaragdis constantem thronum erigere contendunt. Quod si flores in molestissima meridiana caloris hora frontem inclinantes in materij styli brachiis obdormiscunt, mirum non est, nam canoræ volucres harmonicos in purificati gutturis organo concertus formantes, ad dormiendum illos quasi invitant, dulcemque ac felicem somnum augurantur. Sol quidem flores temerarios esse existimat, quia illos secum quoad pulchritudinem concertare velle præsumit, ac proinde ardentium radiorum suorum ferula eosdem mortificare satagit, vitæ jucundos colores, in tristes mortis pallores commutando: venantamen Zephyrus suavibus susurris suis per circuitum ipsorum ludendo, eosque veluti ad saltandum provocando, serenam in floribus vultus jucunditatem constantè conservat. Imo ipsum met cælum pomposæ terræ, & Majæ elegantia invidens, ab ornamentis ejus formam & ideam sumit.

sumit, cæruleam chlamydem suam stellis veluti floribus phrygio opere contexendi. O Maje jucundissime gratiosissime, miræ pulchritudinis theatrum, tenellatum arborum tutor, Dea Floræ thesaurari munificentissimèl verum eamverò longè opulentiora sunt ornamenta, longèque pulchriores, & fragrantiores sunt flores illi, qui in hoc jucundissimo menſe Veris cujusdam ſpiritualis, & myſtici ſe nobis exhibent, propter quos non minùs, quàm alii meſes glorioſè reſplendet. *O quantiredolent virtutum flores*, inquit Beatus Laurentius Juſtinianus, *quam multa fecunda arbores? Sunt juſti quique & ſancti Patres diverſi generis ſpiritualia arbuſta in illo erecta ad lydera ſemper virentia, foliis divinatorum eloquiorum amœna, pietatis, & miſericordiæ operibus fecunda, qua nequaquam inutiliter terram occupant.* Retrogrediamini de novo, Auditores, & conſiderationis grefſibus in myſticum hoc Maji vitidarium concedite, ac tandem non minus curioſis, quàm devotis oculis miram arborum, ſorumque Dei Eccleſiam adornantium, illamque ob ſanctitatis fragrantiam adorabilem quaſi reddentium varietatem obſervate. Inter cætera autem myſtici Veris ornamenta illam præcipue arborem reverenter contemplanini, quæ Salvatoris noſtri ſanguine pretioſiſſimo humectata jucundiffimos humanæ ſpei, & fiducia flores, ſperatoſque humanæ redemptionis fructus progerminavit, ſub cujus gratiſſima umbra Eſtiventus Theodulus, & Juvenalis gratioſè conſiſtunt. Jucundiffimi quoque in eodem tres flores Amatani, Athanaſius omnimodum pro Eccleſia Alexandina, Gregorius pro Nazianzena, & Ubalduſus pro Eugubina Eccleſia effloſcunt: qui non inter hybernos rigores, ſed inter mortificationum amaritudines, mundanas turbulencias nunquam viſi ſunt pallescere, aut languere, ſed pro Dei obſequio, ſubditorumque ſalutem vitam, & vigorem ſuum conſtantiffimè conſervarunt. Mentis quoque oculos iterum revolvite moxque non procul inde eximitæ ſanctitatis vaſe fragrantem conſpicietis pallidulam violam, cujus vultum Divinæ gratiæ aurora lachrymoſo quodam rore conſperſit, eſtque mulier illa plorans, & lachrymabunda, è qua poſtea elegantiffimus ille ſos, ſanctæ Eccleſiæ Doctor præſtantiffimus Auguſtinus natus fuit. Haud procul à porta Eccleſiaſtici hujus vitidarii Laurus quædam perpetuò virens vernare conſpicietur, de qua

Paolotti Sanctorale.

Scriptores aſſerunt, quod ſola inter arbores, *ictum fulminis non incurrit*, eſtque factus Joannes ante portam Latinam, hic enim, tanquam elegantiffima laurus, à fulmine tyrannicæ crudelitatis lædi nunquam potuit, ſed ab illo vegetior, pulchriorque ſemper evaſit. Adhæc non jam in throno quodam Smaragdino, ſed in Apuliæ montis Gargani antro pulcherrimum quoddam Liliū ex improviſo non jam è terra productum, ſed è cælo delapſum apparet, nam ſi de Lilio Vincentius Belluaceniſis ſcripſit: *Dum candor in foliis eſt, auri tamen ſpecies intus effulget.* In ſancto quoque Archangelo, mirus puritatis candor, ferventis cujuſdam charitatis auro conjunctus videtur. In ejuſdem quoque myſtici Maji ſpirituali vitidario ſuperbire conſpicitur pulcherrima quædam arbor rutilantibus Maloſgranati floribus bene onuſta, ſuntque quatuor illi glorioſi Chriſti Martyres, Stanislaus, Gordianus, Epimachus, & Bonifaciuſ, qui proprio ſanguine tincti glorioſa martyriæ corona laureati eſſe noſcuntur. In alio quodam vaſe argenteo Cælo naſci videntur variè colores. Narciffi, Liguſtra alba, Cariophylli, & Hyacinthi, id eſt, Nereus, Achilleus, Domitilla, arque Pancratius, qui Carnificis ferrum non ſunt veriti, ſuamque pro fide Catholica vitam prodigere non dubitarunt. Nec minoris elegantiæ flores ſunt duæ illæ ſacræ virginæ Prudentia, & Petronilla, quæ ſe per intactæ virginitatis fragrantiam ad eò Cælo gratas effecere, ut Creatoris ſui manu in campos Cæli Elyſios fuerint tranſplantatæ. Eheu, quantam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ majeſtatem adferunt illa quatuor ſummorum Pontificum helioctopia, qui tanquam veri Solis vicarii veluti gygantes ſuper omnes alias floridas Chriſtianiffimi arbores in proceritate exercuerunt, ſcilicet, Urbanus, Eleutherius, Joannes & Felix, quibus haud immerito in horidiſſimo urbis Florentinæ vitidario prognata duo candidiſſima Lilia, Beatos Philippum Nerium Congregationis Oratorii Patriarcham, & Mariam Magdalenam de Pazzi Carmelitanam ſupremam Eccleſiæ hortulanus Urbanus VIII. Pontifex Maximus haud ita pridem magno cum Eccleſiæ bono adjuavit.

2. Verum, quoniam mea me abveſtioratio quantum me jam dictorum ſorum venuſtas pariter, & fragrantia abripuit, ut ad ipſum vitidarii primum introitum, ipſas inquam Maji Kalendas, minime reflexerim? Hic enim duas conſpi-

Petrus
Berch. l.
12. c. 84.

L. 10.
c. 8. 83.

conspicio rutilantes Rosas, quæ oculos sibi attrahunt, & rapiunt aspicientium corda suaque purpurea folia dilarando, totidem linguis hujus verni temporis jucunditatem, & amœnitatem depreciant, & Paschalis hujus temporis læticiam adaugent, suntque duo Sanctissimi Christi Apostoli Philippus, & Jacobus: *Duo isti Apostoli duæ Rosæ, quibus floridi mensis Kalenda consecrantur.* Rosæ sunt purpureæ ob charitatem ardentissimam, quam demonstrarunt, quæ inter spei viridantes frondes & pungentes tormentorum & perpefforum spicas jucundissimè rutilant. Quare loquantur nobis hoc maneat rosæ, vos autem, ut quod alius quondam ait, dicere possitis. *Audivimus rosas loquentes* id quod dicent cum attentione, & silentio auscultare.

3. Ut Christus Dei Filius Apostolorum peccatoribus charitatem in se ferret, illamque ut pote quæ teste S. Gregorio *ad alterum tendit*, intactam semper, & inviolabilem in beneficium proximi conservaret, eos præmonuit ne turbarentur, bono semper, & generoso animo essent, siquidem in domo æterni Patris sui pro omnibus ipsis, multisque aliis variæ habitationes præstito essent: *In domo Patris mei mansiones multe sunt.* Quæ verba ex mente S. Augustini ex fervore charitatis Christi erga discipulos suos nata censentur: *Quoniam Deus charitas est, per charitatem fiat, ut, quod habent singuli, commune sit omnibus: sic enim quisque etiam ipse habet cum amat in altero, quod ipse non habet? non enim erit ita aliqua invidia imparis charitatis, quoniam regnabit in omnibus unitas charitatis.* Proptium namque est omnibus, qui charitate sunt præditi, omnibus bene esse desiderare, illudque desiderium per beneficentiæ opera executioni mandare, in quantum se charitati humanæ possibilitatis vires extendunt: *In colore Rosæ designatur charitas*, inquit Durandus. Rosæ quoque, quæ amoris symbolum est, pulchritudine & venustate sua allicit, & odorum suorum fragrantia recreat nos, & delectat *Cerebrumque excon confortat.* In aquam quoque, & oleum convertitur ad corporum humanorum maximam utilitatem. Porro otiosa charitas talento inutili similis est, quod subtus terram jacet absconditum.

4. Ad propositum hoc loco mihi facere videretur ille Scripturæ locus in attestacionem illius amoris, quo Pater æternus unigenitum Filium suum diligit, ab Evangelista Joanne adductus, dum inquit: *Pater diligit filium, & om-*

nia dedit in manu ejus. q. d. Omnes divites suas ei communicavit? Omnia dedit ei in manu. Textus Græcus copulativam (&) in casu, ideo, transmutat, quasi diceret: *Quia Pater diligit filium, ideo omnia dedit in manu ejus.* Pater lentius hic ad veram loci intelligentiam hinc quidem foret accommodatus, nisi doctrinæ sacræ Theologiæ videretur repugnare, siquidem secundum veram Theologiam potius videtur dicendum: *Quia Pater generat filium, ideo omnia dedit in manu ejus.* Cum apud sacros Theologos certissima veritatis loco habeatur quod in divinis in primo signis est generare, & in secundo amare. Amor enim ad generacionem sequitur, quam proinde sicut & per se generatam prius supponere debemus, quam actum amoris respectu ejusdem personæ ut amatur: Neque enim quis amat potest illi, qui nondum est genitus. Unde Pater generando filium eidem totum illud communicat, quod habet in esse absoluto, id est, essentiam, divinitatem, attributa, &c. adeoque si in primo signo, in quo est generatio *Pater dedit omnia filio*, quomodo sanctus Joannes dicit, quod *omnia dedit in secundo signo*, in quo conditio est amoris: *Quia Pater diligit, & non quia generat.* Qua ratione de novo recipi potest, quod jam antecessenter possidebatur. Quod si Pater Verbum generando eidem non communicasset omnia, tunc modus loquendi sancti Joannis, quo dicit: *Pater dedit omnia filio, quia non diligit*, non haberet difficultatem, nunc autem cum contrarium verum sit, qua ratione hæc Theologia sancti Joannis suffineret, & mora difficultas intelligi possit ignoro. Etenim Sacerdos Evangelista, qui amore, & charitate plenus fuit, demonstrare verbis illis voluit, quales amoris erga proximum esse debeant conditiones, & qualitates: id est, quon non debeat esse otiosus, sed fecundus, & fructuosus? Item, quod amor verè amor dici nequeat, qui ad proximi utilitatem non inclinatur, nec vera charitas dici aut recognosci mereatur, quæ non beneficiat proximo. Unde, ut sanctus Joannes hanc veritatem authenticam faciat, dicit quod Pater æternus, tanquam verus amans, omnia sua Filio dedit: *Nam si amare est bene velle, si bene velle est bene facere, sequitur quod non amet, qui amato non beneficit: Non videtur satis amare, qui donis vacuus est: ac proinde Pater æternus Membrum, ac si donis manibus sufficienter comprobasset suam amorem, si dedit*

Didacus de Aven dag. in Psal. 44. in tab. Conc. die 1. Maji.

D Aug. in c. 14. Ioan. apud Thom. in Cat. Durand. in Rat. Div. off. lib. 6. in Dom. 4. Quadr. Vinc. Belu L. 10. c. 133.

Ioan. 3. v. 35.

non omnia Christo donasset Unde evidenter infertur quod *Qui dat omnia quia diligit, benefacit merito Dilectionis, & Charitatis.*

5. Omnes in universum Apostoli, utpote Charitate pleni, maximo cum fervore nulli pacendo labori, imo propi immer negligendo vitam, utilitati corporum, & salutis animarum procurandæ dediti fuerunt, præcipue vero duo hi discipuli. Quorum unus, scilicet sanctus Jacobus, Hierosolymis factus Episcopus triginta annis continuis in ipsius quoque Caiphae conspectu, & præsentia prædicavit, unde & ex pulpito præcipitatus fuit: *Qui fracto crure ex die illo plurimum claudicavit?* dummodo enim animas illas salute donare posset, vitam suam propriam periculo exponere minimè curavit: Sanctus Philippus autem *Figinti annis per Scythiam instanter Christi Evangelium prædicavit.* Imo cum ante altare illud, in quo Martiris statua à Scythis adorabatur, perductus esset, subitus illud delitecens Draco quidam ex improvise egrediens, filium Pontificis ignem sacrificio submissistran-tem occidit. Duos quoque Tribunos percutiens in terram mortuos prostravit, suoque pestifero balitu omnes quotquot præsentis ad-erant contaminavit: at vero ardens Philippi charitas tantum malum nequaquam permisit, quin potius post acceptam promissionem quod in loco in quo Martiris simulachrum stabat, Cru- cem plantare posset, Draconem protinus expul- sit, toxico contaminatos liberavit, tribusque mortuis vitam restituit: *Apostolus in nomine Je- su Christi Draconem fugavit, tres quoque prædi- catos mortuos suscitavit, omnemque turbam statu Draconis morbiditatem sanitati restituit?* inquit Belluacensis in spec. Hist. lib. 9. cap. 88. Imo una cum corporum sanitate, singulis quoque ani- marum salutem est impertitus. Ita ut omnes qui prius persequabantur eum, poenitentiam agentes, Deum hunc æstimantes adorassent & baptizati sunt. O purpuræ Rosas! O Apostolos in chari- tate ferventissimos.

6. Porro Philippi charitas longe magis re- lucebit, si novam tam super turbas veneno con- tamioatam, quam super tres mortuos ab eodem Apostolo resuscitatos reflectionem instituerim- mus. Constat etenim ex Genesi Deum protho- parenti nostro Adamo serio prohibuisse ne ma- num suam in arbore scientiæ boni & mali ad fructus illius decerpandos extendere ausit, id- que sub pœna amissionis vitæ & mortis sibi in-

fallibilitèr adfiscendæ: *De ligno scientiæ bo- ni & mali ne comedas: in quocunque enim die comederis morte morieris.* Gen. 2. Eva autem in transgrediendo hoc mandato Dei primâ fuit: *Vidit igitur mulier quod bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, aspectuque dele- ctabile & rult de fructu illius & comedit.* Ibid. c. 3. n. 6. Quarto igitur, an mulier hæc prævaricata sit protinus mortis reatum contraxerit? Procul- dubio, dicetis. Verum nunquid aliquid reperiri medium poterit mortem hanc evitandi? Mini- mè? siquidem ita est determinatum à Deo, cu- jus decreta infallibilia existunt? atque ideo fieri- ravit, morti to fallibilitèr subjacebit, nec est in mundo locus ubi illam effugere aut evadere pos- sit. Audite igitur nunc si placet, eam quam circa hoc habeo difficultatem? Certum est enim quod Adam post commissum à consorte sua errorem, illam advocavit, eique hoc nomen Eva impos- uerit: *Et vocavit Adam nomen uxoris sue Eva.* Eva! Quale nomen est istud? Quid significat? *Gen. 3. n.* Idem est quod *Charath*, & à *char* derivatur, ac 20. vitam habere significat. Quis hic non videt in contradictorio laborantes Deum & Adamum. Ille namque dicit: *Si comederit ex arbore morietur & non vivet:* Adam vero prorsus contra- rium asserit, nam postquam præceptum Dei transgressa fuisset, eidem vitæ nomen imponit: *Eva eo quod mater esset cunctorum viventium.* Quæ ratione unquam *De eodem subjecto, & re- ibid. n.* spectu ejusdem temporis duo prædicata contra- dictoria verificari poterunt? Quomodo una ead- demque mulier mortua esse poterit, & simul etiam in eodem instanti viva? Itane temerarius Adam esse audebit, ut iis quæ à Deo decreta fuere, verbis suis contradicere ausit? Forrene Divinam sententiam in Eva adimplendam esse minimè credidit? Imo vero illam potius infalli- bilem esse censuit. Quomodo igitur Adam vitæ care illam potuit matrem & Dominam vitæ, quæ jam per Divinum decretum filia & manci- pium facta est mortis?

7. Ne vobis displiceat, vos ô Auditores ob- secto, quod non expectata præcedentis difficul- tatis resolutione, aliam hoc loco difficultatem in medium adducam. Constat enim non mi- nus ex eadem Genesi quod Cain ex eo quod suum sacrificium Deo non æquè ac fratris sui Abel oblatum sacrificium gratum esset, gravi- ter ex hoc indignatus & invidiæ stimulis agita- tus fuerit, adeo etiam ut vehementia cholerae suæ seductus nimis exorbitantem atque præci- pitem

pitam in mente sua de occidendo fratre suo conceperit resolutionem. Dumque ex interiori viscera ejus ferociter remordente conscientia consilii inops menteque totus confusus esset, faciem suam in Cælum levare non præsumpsit, sed prono & inclinato capite, firmatis in terram oculis totus mœstus & desolatus incedebat. Deus igitur qui futuras & impias suas resolutiones jam longe ante præviderat, eum convenit, non tantum ut illum repræhenderet, verum etiam ut scelera ejus pro meritis condigne castigaret. Sed audite obsecro modum, quocum cum ipso procedit & loquitur. Huc adit Cain! Dic mihi: *Quare iratus es? Cur concidit facies tua?* Gen. 4. v. 6. Quis hic Deum non in huic fere modum non alloquatur? O Domine hæc tua verba quibus Cainum alloqueris, in stuporem me fere inducunt, nam dum illum pro sua malitia à te castigandum esse crederem, tu è contra mansuere & benigne illum alloqueris? Nam haud secus ac si tibi pessimæ ejus qualitates notæ non essent, irregularitacundia suæ, nec non conturbati vultus, & inclinati in terram capitis causam quaeris? *Quare iratus es?* Hæc effectiuosa non rigorosa verba sunt, qualia ipse merebatur. Cum malis benigne & mansuere procedere, est iisdem ne emendentur sed liberius peccent, occasionem subministrare, imo ut boni quoque mali evadant efficere, ut proinde appositè sanctus Bernardus monet: *Pro delictorum modo increpatio exhiberi debet.* Verum enimvero sanctus Joannes Chrysostomus respondet, quod ex quo Deus ipsissima Charitas est: *Deus Charitas est.* 1. Joan. 4. ideo Cainum verbis mellea charitate conditis interrogare voluit, ut ardorem indignationis suæ mitigaret, illumque in gravibus & acerbis afflictionibus suis solatio aliquo demulceret: *Sic enim festinat Deus absolvere tormen- ta compassionis suæ, quia plus cruciat eum compassio miseri, quam ipsum miserum compassio sui.* Major erat Dei erga Cainum compassio, quam Caini versus semetipsum. O Charitas inaudita! Adamus consortem suam ex apprehensione reatus mortis suæ quam contraxerat, mœstam & desolatam esse cernens, utpote charitativus, à conjugis suæ afflictione cor sibi transigi sentiens ut eam consolaretur, vitæ nomen ei imposuit, *Heva, id est, vita,* inquit Rupertus Abbas Tuitiensis: *Adamus enim cum uxorem suam impensissimo & legitimo amore prosequeretur, afflictissimam, pe-*

*nitusque confusam videret, ob infillam sibi à Deo mortis pœnam mœrentis famam animam erigere adoratus est, & omnia erga illum Charitatis argumenta præstare, usitata mortis quantum in ipso Adamo fuerat suspensionem removeret. Nolo hoc loco charitatem horum Apostolorum cum Dei charitate comparare: nam inter finitum & infinitum nulla est comparatio: bene tamen dicere non veret, Charitatem Philippi & Jacobi, illam Adami longecedere. Hic enim creaturam aliquam consolabatur, quæ conjux sua, imo semetipsum pass quædam erat: Philippus autem gentes & libi & fidei Christianæ inimicas, Adamus unicam duntaxat feminam consolari studebat, Philippus autem integram Civitatem: Multa millia hominum ad Christi fidem convertit, & baptizavit. Adamus in huic charitatis actum non nisi unicum verbum adhibuit *Heva, id est, vita.* Philippus autem per continuatam viginti annis prædicationem, illos Scythæ populos consolatus est, qui mortui erant non solum corpore, sed etiam anima tenus per infidelitatem dum tres à serpente occisos revocavit ad vitam, alios vero qui hausto serpentis per aërem in locum mortui erant, à mortis periculo eripuit. Unde igitur est Adami Charitas, si cum Philippi & Jacobi charitate comparatur. Jacobus etenim cruris claudicationem, quam inter prædicandum ex pulpito præcipitatus contraxerat, nihil fecit, dummodo Idololatæ infidelitate relictæ verum Deum adorarent, nec non per virtutum viam & semitas Evangelii ad veritatis cognitionem directè propeterent.*

8. Verum enimvero cum apud ex thymi matitudine mellis dulcedinem liber, mihi non spero, licebit, à cruris Apostolici imperfectione atentissimæ charitatis suæ perfectionem non obscure arguere. *Jacobus idem est, quod supplantator & sustinens.* Charitas etenim urit illum, ut ad supplicandam & supplicandam Idololatriam genere cum eodem dimicaret: Impedimentum vero quod ex uocore ei illatum fuit, effecit, ut suadente charitate offensam patienter & pro Dei amore sustineret. *Jacobus etiam interpretatur: Propterans,* id est promptus & sollicitus. At vero quomodo hoc nominis sui significatum exequi poterit, si ambulandi impotentia frantum ipsi injicit, quo in actionibus in Dei obsequium, & beneficium proximi redundantibus, tardus reddatur & plane impeditus? Quo-

Serm. 2.
Pasch.

Chrysost.
hom. 2. in
Epist. ad
Ephes.
6. 13.

Rupertus
Abul. 3.

tum enim illum charitatis stimuli sollicitant, tantum illum pedis impedimentum retardat. Veruatamen nihil horum timendum est? Imo vero claudum esse, sanctum Apostolum in charitate magis reddidit fervidum. Amazonum Regia Antianira culpabatur à nonnullis, quod claudum sibi maritum adscivisset? Quibus ipsa respondit, Imo veto majorem potius ex hoc laudem mereor, quia *Claudus optime virum agit.* Claudicatio Jacobum virum, id est, virili & generoso animo præditum esse declarat. Andronicus tamen claudus esset, in militiam tamen adscribit, & præliorum conflictibus interesse semper voluit: qui tamen à nonnullis derideretur, tanquam ad præliandum profus ineptus, utpote qui inimicis ad progrediendum expeditis, & promptis ad fugam longe inferior esset, ingeniose nihilominus isdem respondit: *Non fugientem sed manentem cum hostibus pugnare oportet?* ac proinde virtutis loco militi tribuendum esse ostendit, quod alii calumniabantur. Idem quoque Anonymus iis respondit, qui illum claudicando anibulantem deridebant. *Non opus est fugientibus, inquit, sed qui subsistant, & vitus hostiles fortiter repellant.* Vos quidem fugiendo vitæ periculum evadere potestis, ego autem ad fortiter dimicandum coactus ero, atque conflictum cum hoste vel victoria vel morte necessario terminabo. Quale igitur signum esse putatis, Jacobum in habito pro fidei confessione adversum Idolatriam prælio claudum effectum esse: *Et fracto cruce ex die illo plurimum claudicavit?* Signum est evidentissimum quod armis verbi Dei, & charitatis scuto, tanquam strenuus in militia Apostolica bellator, faciem non dorsum hosti obvertendo intrepide dimicaverit.

9. Lacæna Amazonum generosissima in militia, cuidam è filiis suis, qui claudus erat obvia facta dixit, quod similibus impedimentis obnoxius fuga ad salvandam vitam suffragari non possit, sed necessum illis sit, ut pro consecutione victoriæ, vel tanquam generosi milites decerent, vel fortiter & intrepide moriantur. *Aut vincendum, aut moriendum.* Bonum itaque est pro fide Christi augurium, si Jacobus prædicando claudus evadat? signum enim est, quod charitate accensus Tyrannos dimicando superabit, ad Evangelii agnitionem infideles convertet, aut si moriatur, vel victoriæ palmam, aut Martyrii gloriosam Coronam secum sit portaturus. Philippus Macedonia Rex à Trebellis ictu lanceæ in uno latere graviter vulneratus fuit, quod vulnus

adeo integrè curari non potuit, quin aliquid inde in gradiendo fenescit impedimentum, quod tanto ipsi fastidio fuit, ut deinceps in publico compatere erubuerit. Cui proinde Alexander Filius dixit: *Ne verearis in publicum prodire, sed gradum movens virtutis tua potius memineris.* Nullam claudicatio verecundiam Jacobo attulit, ita egregium fuit charitatis suæ argumentum, quippe qui sibi cruris impedimentum ex eo conciliavit, quia aliis vivendi perfectionem tradere voluit. Scio equidem, quod Aristhogenon ne ad bellum proficisci coereretur, sed ab illo perpetuo exemptus esset, die quadam dum milites lustrandi coereretur in unum, is quidem etiam inter alios comparuit, sed simulatè claudus, & baculo innixus, hac ratione se ad dimicandum inabilem esse ostendere volens: *Innixus baculo claudicantem se simularit, ne ad bellum vocaretur.* Unde inter Athenienses natum est Proverbium Aristhogenon claudicat: ac vero non ita fecit sanctus Jacobus Apostolus, qui etiam in ipsiusmet Caphæ præsentia non est veritus ascendere pulpitem, indeque contra omnes Jesu Christi inimicos detonare, sed charitate animatus, se lædi, vulnerari, occidi nihil curavit, dummodo plebs infidelis à tyrannide & illusionem diabolica remaneret illæsa. Nec mirum. Quid enim refert Apostolum nostrum pedem habere malè compositum, qui cor habebat per charitatem erga Deum optimè rectificatum. Severus quoque Imperator impedito gressu laborans, postquam eum à quo obid imperio ineptus proclamatus & contemptus fuerat, capitali sententia multasset, ac demum ab eodem ut sententiam latam revocaret rogatus fuisset, respondisse fertur: *Non feci Dion. vobis injuriam lata sententia, nunc enim sentietis Nicaus. non pedes, sed caput imperare.* Hæc sunt encomia quæ majori jure sancto Jacobo Apostolo nostro convenient, eo quod Rosa fuerit per charitatem rubicunda.

10. O quanta cum sollicitudine hi gloriosi Apostoli executione mandarunt, præclarum illud S. Apostoli Corinthiis datum monitum, dicentis: *Charitas non quarit quæ sua sunt.* Neque enim illa ratione propriis fucere commodis intenti, verum solam ob oculis positam habebant charitatem proximi. Unde licet alii extollant Epaminondam, quod dum civis sui delictis dediti essent, ipse ab his omnibus abstinens, vigilantia & urbis Thebanæ custodia deditus fuerit: *Dum Thebani festis quibusdam libello*

adv. du-
cem im-
perium.

diebus, solutius compositationibus indulgerent, li-
centiusque voluptatibus fruerentur, ille solus vi-
gilat sobrius norma lustrabat, & urbis mentia per-
lustrabat. Referunt alii quod milites sub Phi-
lippi Macedonis signis merentes valde mirati
fuerint dum Philippum in meridie in medio ex-
ercitus sui dormientem viderent, uode nonnul-
lis quoque Græcis eum tanquam somnolentum
arguentibus, Parmenis, respondit: *Nunc Philip-
pus dormit, nam quando vos dormiebatis ille vigi-
labat.* Unde videmus Heroes istos militum suo-
rum amore somno & quiete ad humanam su-
stentationem adeo utili & necessariò se privatè,
eò quòd libenter patereatur corporis sui incom-
moda, dummodo accersere & conservare quietem
& securitatem possent, utpote quam majoris
quam propriam aestimabant. Veruntamen
inter horum athletarum generosos affectus, &
charitatem S. Jacobi nulla aimiti potest comparatio.
Hierosolymitanis namque somno corporis & anima
pariter sepultis ipse totas noctes infomes ducebat
& vigilabat: *Diei nullum ei erat discrimen,*
inquit Metaphrastes, *sed noctu quoque lucis exercebat opera.* At verò in
quibus putas operibus te tunc S. Apostolus exercebat?
In orationibus noctes scilicet diesque præcando
Altissimum pro perseverantia fidelium, pro infidelium
conversione, idque tanta cum assiduitate: *ut callos in genibus more camelorum vi-
deretur habere.* Sed cur Camelorum more? Calli
Camelo non sunt naturales, sed artificiales, quia
ut refert Vinc. Bellovacensis: *Quando oneratur
ut brevior & humilis fiat accubatur.* Agitur Cameli
ob nullam aliam causam callos in genibus accipiunt,
quam quòd dum fatentis sunt onerandi, ut breviores
fiant, in genua provolvuntur, quod totum cum damno
proprio, cum aliorum verò commodo faciunt: Et ob
eandem quoque causam Jacobus callos in genibus more
Camelorum habebat. Unde ingens ejus quæ ardebat
charitas eum ut ad bonum alienum proximi, non verò
ad malum sui ipsius respiceret, permovebat. Tumque
Apostoli se quiescere existimabant, quando quantum
vis gravibus negotiis occupati, tempus suum in Dei
servitio animarumque salute impendere poterant.

Simeon
Metaphr.

Petr. de
Natal. in
vita S.
Iac.
Vincen.
Belv. in
Specul.
Nat. lib.
18. c. 2.

Genes. 2.

quod pararas. Post opus aliquod absolutum re-
quiescere gravem indicat in opere faciendo la-
borem, atque ideo cum Deus nulli sit labori sub-
jectus, quomodo requiescere dicitur? Præterea
quis est qui nesciat, quòd Deus nec laborat facien-
do, nec cessando quiescit? Et tamen à novis crea-
turis creandis ceter, *Non autem cessavit ad id
operando eum actione conservativa, cum actione
gubernativa, ut dicit Cajetanus?* quisquis enim
Deum otiosum esse aestimaret, Deum verum
esse Deum negaret, quia Deus ut Deus non ope-
rari non potest? sed existens Deus necessum
est, ut tanquam Deus infallibiliter operetur:
Negat Deum, qui otiosum illum facit. Ac proinde
Epicurei Deum otiosum esse affirmantes, Digni-
tatem ei pariter adimebant, negantes Deum
esse Deum, prout scribit Tertull. unde plerumque
Salvator ait: *Pater meus usque modo operatur, et
ego operor.* Quomodo igitur Moyses nobis Deum
se ad quietem compoluisse enarrat? *Requiescit
die septimo S. P. Aug. ait: Requiescisse dicitur, non
creatura rationali requiem præbuit.* Quomodo
vis Deus semper operans, nunquam verò in-
gabilis sit at tamen tunc Deus se quiescere emul-
mat, quando Adam & Evam tranquilla quiete
quiete gaudere conspiciunt. Ercum S. Apostolus
quod totum cum damno proprio, cum aliorum verò
commodo faciunt: Et ob eandem quoque causam
Jacobus callos in genibus more Camelorum habebat.
Unde ingens ejus quæ ardebat charitas eum ut
ad bonum alienum proximi, non verò ad malum
sui ipsius respiceret, permovebat. Tumque
Apostoli se quiescere existimabant, quando
quantum vis gravibus negotiis occupati, tempus
suum in Dei servitio animarumque salute
impendere poterant.

11. Postquam Autho totius universi creationis
opera terminasset, ita ut jam perfecti cœli
essent, elementa disposita, terra fecundata,
mate suis circumscriptum esset limitibus, re-
pleta sylva feris, aëraque volucribus? Tunc, in-
quit Sacer Textus quòd *Requievit ab omni opere*

mus illum in tanta veneratione fuisse testatur, ut *fibriam vestimenti ejus certatim contingere cuperent*. Tantius fuit abstinentiæ continuæ amicus, ut vinum nunquam biberit, nec unquam manducaverit carnes, nec coma ejus unquam detondebatur. Ipsi soli inter omnes Apostolos permittitur liber introitus in *Sancta Sanctorum*. Ipsemet S. Paulus Apostolus, postquam fuisse Hierosolymis declaravit gressus & labores in iter istud impensus melius collocari non potuisse, ex eo solum capite quod solum inter omnes Apostolos Jacobum viderit: *Alium Apostolorum vidi neminem, nisi Jacobum fratrem Domini*. In vultu quoque nec non in statura & gestibus reliquis corporis Christo simillimus fuit: *A facie & lineamentis corporis Christo simillimus fuit*, adeo ut multi in alterius persona erraverint unum pro altero censendo? Et hinc est, quod eum Iudæi ad capiendum Christum pergerent, ne forte Jacobum in persona Christi caperent à Iudæis, qui eos optime discernerebat, signum oculi acceperunt. Ipse denique virgo etiam erat, imo ut S. Epiphanius scribit: *Fidus custos virginitatis*. Cum igitur S. Jacobus tot fuerit eximii virtutibus & prerogativis adornatus, cur B. Virgo non est in ejus custodiam à Christo consignata? Nec est quid mihi nonnemo respondet S. Joannem ibidem præsentem fuisse non verò Jacobum, nam si Christus illam Jacobo consignare voluisset, modum quoque potuisset invenire, quo eo tempore à Cruce non procul fuisset remotus. S. Petrus Chrysologus præ cæteris nodum difficultatis optime assecutus fuisse videtur, dicendo, non fuisse possibile, ut Christus ejus custodiam Matrem commendaret. Et ratio est quia charitas illum tenebat occupatum tum in Ecclesiæ suæ Hierosolymitanæ custodia, tum in curando ut fideles non dispergantur sed congregati remaneant, tum in predicationum labore, tum in passionibus ad fidelium & infidelium obsequium tolerandi: *Matri habere non potuit curam, qui inter primordia, & in illo Iudæico tunc furere Hierosolymitanam singulariter rexerat Ecclesiam*.

13. Etenim Rosa hæc ab initio candida fuit per virginitatem: at verò quando postea purpurea fieri cepit per martyrium & effusum sanguinem, magis percipi potuit mira charitatis suæ fragrantia, illius nimirum quæ erga illos præcipue afficiebatur, qui ex supremo templi culmine ipsum præcipitabant? Quando eum ingenti voce pronuntiavit, quod Christus in caelis sedet ad dex-

teram summa virtutis venturus judicare vivos & mortuos. Sicut etiam in favorem aliorum qui ipsum lapidarunt, & per vulnus quoddam enorme capiti impactum mortem ei intulerunt, dum genuflexus & manibus conjunctis, levatis ad cælum oculis charitatis suæ effectus demonstravit, Deus ut misericordia motus eisdem carnificibus suis plene ignosceret, suppliciter orando: *Super genia sua procumbens, orabat dicens: Rego te Domine Deus, remitte illis, quia nesciunt quid faciunt*. Scio equidem quod etiam Stephanus tanquam Rosa interfecta, dum lapidaretur, pro suis lapidatoribus Deum deprecatus fuerit, dicens: *Domine ne statuas illis hoc peccatum*, Veruntamen majorem hic erga semetipsum dilectionem habuit, siquidem prius spiritum suum Deo commendavit, dicens: *Domine Jesu suscipe spiritum meum*: At verò S. Jacobus tanquam vera rosa aliis commodum & utilitatem, sibi nullam peperit: Charitas illum proprii spiritus & sui ipsius oblivisci fecit & exemplo Magistri sui in Cruce suspensi, solum recordatus est suos Deo inimicos recommendare, ejusque mox ubi conversi ad Deum fuerint, veniam delictorum suorum impetrare. Etenim multis aeternam memoriâ digna visa est actio illa Ulpii Trajani, qui dum nihil sibi præsto esset, quocum militum suorum vulnera alligaret, propriam erogavit camisiam, ut ex eadem lacerata fasciæ pro militum vulneribus fierent. Non equidem inficior hunc insignis cujusdam charitatis actum fuisse; veruntamen si eundem rectis oculis aspicias, in venies eundem de suo non nisi unicam dedisse camisiam, eamque non inimicis, sed ei obsequentibus militibus suis. Majoris facio illam Phocionis charitatem, cui cum Alexander ex munificentia regia centum talenta argenti & quatuor Civitates ad ejus libitum eligendas dono dedisset, petactis pro tanta liberalitate gratis, hæc omnia accipere profus tenuit, eidemque humiliter supplicavit, ut pro his omnibus hanc sibi facere gratiam dignaretur, ut nimirum quinque in arce Sardiæ victos captivos scilicet Echekratidem, Sophritam, Antenodorum, Hymenzum, & Democratum in libertatem pulsinam dignaretur allerere. Quam charitatem imitatus S. Jacobus pro se nihil postulavit, hoc solo contentus, si veniam illis qui ipsum necabant à Deo impetrare, eosdem peccati infidelitatis carcere, manibusque Sathanæ eripere posset: *Remitte illis, quia nesciunt quid faciunt*. Superest nunc ut Philippum quoque glorio-

Vincens.
Belv. in
Specul.
Hist. lib.
9. c. 4.

A. J. Apost.
c. 7.

Hovas.
Turjel.
lib. 4.
Epic. Hist.
in ejus
vita.

Ælian.
lib. 1. c. 25.

gloriosum Jacobi coapostolum diligenter consideremus, in eo namque videbimus quam sollicitudinem hic quoque charitatis actibus se consecravit. Porro *Philippus idem est ac os lampadis*. Lampas autem ad hoc precipue servit, ut lumen aliis ministrat, unde mirum non est, quod omnes quoque Philippi actiones ab eodem directae fuerint ad beneficium proximi, prout tota ejus vita liquidè demonstrat. Nam veluti qui pro Christo legatione fungebatur in civitatem Samariae se recipit, ibidemque Christum crucifixum praedicat, signa quoque operatur & miracula? Corpora a Daemonibus obsessa liberat, paraliticos sanitatem restituit, membra claudis consolidat, mentemque eorum simul illuminat, Daemonisque fraudem aperte cognoscere facit. Unde quorquor in ea civitate erant ad ejus praedicationem in Christum credentes, baptizantur universi: *Cum verò credidissent Philippo evangelizanti de regno Dei, in nomine Jesu Christi baptizabantur viri ac mulieres*. Denique ab Angelo, ut Samariam recedens in Gazam se recipiat, monitus cursum regionum sibi obvium habet, cui Aethiops Candacus Reginae Eusuchus Isarae prophetiam legens insidebat. In hunc igitur Philippus quoque admissus, velut lampas ardens & lucens, jam dicto Aethiopi Doctrinae Evangelicae luce, veram lectionis suae aperit intelligentiam: *Evangelizavit illi Jesum*. Quo mox Baptismum sibi impetire postulante juxta aquam fortiter obviam curru uterque excedit, & Aethiops summa cum reverentia animique submissione baptismum accipit. Merito igitur *Os lampadis* dici poterit qui praedicationis suae & Doctrinae Evangelicae lumine, infidelium, qui in deus errorum & ignorantiae tenebris sedebant, mentes illuminavit. *Quasi oportuerit*, inquit Eusebius Emislenus, *ipsius vocatione ceteros ad officium praedicationis, quo ceu lampado mundus illuminatur, vocatos esse*. Os lampadis quoque dicitur, quia charitatis oleo redundans, ad nihil aliud attendebat, quam ad Dei gloriam, beneficium proximi, animarumque salutem. Quam sunt haec in hoc Maii viridario efflorescentes pulchrae & fragrantae Rosae? *Duo isti Apostoli, duae rosae, quibus floridi mensis Kalenda consecrantur*.

14. Quod verò proprias necessitates attinet, nil profus de illis curabant, sed spem suam in solo Deo collocatam habebant, utpote qui eis animi robur hisce verbis indiderat, dum ait: *Crediteis in Deum, & in me credite*: quasi diceret: Credi-

te firmiter, & spem vestram in Patre aeterno & in me collocare, ac tum demum nec quicquam dubitare. Eum verò quia me intra tantum tantum Rosarum viridantes sanctae spei frondes coacturum esse video, non injucundum vobis erit non nihil sub istem commemorari. Porro Thales interrogatus quidam hominibus communiis aut familiaris esset respondit: *Spes qui hanc etiam habent, qui nihil habent*. Bias quoque affirmate non dubitavit, nihil hominibus delatatis & molliis dulcius magisque consolationem accidere posse, quam Spem: *Quid est dulce hominibus? Spes*. Alexander post auditus inter exercitus sui milites omnes suas divitias, & pecuniam interrogatus: *Quid tibi Rex superest, sibi aliud reliquum esse respondit, quam solam spem*. Spes. Rhodius squalido carceri inclusus, detroncatis sunt manus, & abscisso naso torulque quoque ex praepro Tyranni deturpatus est vultus, cumque intra paucos dies febris in eam dardus esset, amicis ei persuadere conantibus, ut *quod sibi malorum finem quereret*, subjungit, se quoadulque viveret spe nutriendum esse. *Cum tamen mihi quoad virum speranda sunt*. Antipater maris tempestatibus diu conquassatus, tandem bona fortuna in Rhodiorum litore appulsi, verum cum se in regione inaccessa, inhabitata & ignota constitutum esse crederet, tandem in zona nonnullos humani vestigii characteres impios videns, resumpto nonnihil spiritu ad solales suos conversus dixit: *Bene sperandum est, nam & hic quoque hominum vestigia verum*. Sempronius Gracchus Annonios, Braccos, & Lucanos hostiliter aggressurus, voluit ut in primam exercitus sui aciem integra quadam mancipiorum ad perpetuam servitorem damnatum cohortis collocaretur, verum quia illos ad hoc videbat omnino invitos, ut illos ad generose dimicandum animaret, prolixam eos orationem cohortatus, pristinaeque omnes illos libertate donare promisit, quoque aliquod hostile impunitatum caput essent allaturi. Ex qua promissione id consecutum est, ut spe libertatis recuperanda intrepidè ab illis praeraretur, reportarentque speratam ab inimicis suis victoriam.

15. Inter jucundissimos hosce spei ramos, duae haec rosae Apostolicae Philippus & Jacobus in viridario S. Ecclesiae efflorescebant. Philippus Schythiam ingreditur, ut illius regionis barbarae genti Fidem praedicaret, Legemque promulgaret Evangelicam illis, qui illam magis quam ipsammet mortem exhorrescebant. Et tu o Philippe

Gloss. ord.
in e. 6.
Ioan.

Hugo
Card. ibi.

B. Hay-
mon. Epif.
Halber.
in cap. 6.
Ioan.

Ibid. 12.

Ibid. 36.

In cap. 1.
Ioan.

Ioan. 14.

lippe ne quicquam times? Postea in civitate Hierapolitana appulit in qua Ebionitarum, veteram Christi humanitatem negantium, eamque non nisi corpus quoddam phantasticum esse asserentium hæresin depræhendens, omni conatu adhibito falsam hanc opinionem ab incolarum animis extirpare satagit. Nec tamen ð Philippe rabidos hæc homines vitæ tuæ insidiarios esse formidas? Tandem decrepitam octoginta septem annorum ætatem attingens, ab infidelibus capitur, lapidatur, ac demum horrendo Crucis supplicio per latam Judicis sententiam addicitur: Et tamen tu ð Philippe nihil inde terretis, nec mortem metuis? Ergone decrepito seni tibi simili animus adhuc supererit sustinendi atrocis ad eam Crucis patibulum? Omnino suspererit. Sed quibus viribus? Reperendum est memoria, Auditores, illud à Christo suggestum salutare monitum, quo dicit: *Non turbetur cor vestrum, neque formidet: creditis in Deum, & in me credite.* Sed quidnam Christus per hoc intendit inferre? Scitis equidem quod naviçula illa, in qua discipuli erant, à validis ventorum, tempestatumque procellis fortiter agitata & conq'assata fuerit: *Naviçula in mari jactabatur fluctibus, erat enim contrarius ventus.* Jam ne cæcis temet superveherent, & tamen discipuli in tractandis tempestatis tempore velis, & navigio gubernando expertissimi essent, attamen ventorum impetuosi, undisque fluctuantibus nullam facere poterant resistenciam, sed elaris vocibus è caelo sibi dari poposcunt auxilium: *Era timore clamaverunt.* Filius igitur Dei periculum quo premebantur cernens, mare ingresus, aquis inambulat, & dicit eis: *Habete fiduciam, ego sum, nolite timere.* Discipuli autem se phantasma quoddam videre credentes, magis turbati sunt: *Turbati sunt dicentes: Quia phantasma est.* Sed cum se Christus non declarat apertius se illorum esse Magistrum, dicendo: *Ego sum Magister vester,* sed tantum dicit: *Nolite timere ego sum,* quod etiam S. Hieronymus observans dicit: *Ego sum inquit, nec subiungit quis sit.* Hæc loquendi Pharisæo soli convenit, nam *Deus est, qui est,* ac proinde Moyse dixit: *Hæc dices filiis Israel: Qui est, misit me ad vos.* Quod si igitur Deus est, nosque illum esse qui est, firmiter credamus, sequitur quod Apostolis credentibus Christum esse eum qui est, ad eripiendum è periculis illorum omnem timorem, firmamque spem ingerendam, id solum sufficere debeat, ad hoc ut extra omne naufragii periculum consti-

Paulini San. 7. 16.

tutos se esse crederent, quod Christus hoc tantum illis diceret: *Ego sum:* hoc enim erat, ac si diceret: *Credite in me, si erate in me: Ut spem salutis concipiam,* inquit Cardinalis Toletus, *optimumque spem salutis concipienda subiunxit argumentum: Ego sum, fiducia ergo in me expellat timorem conceptum.* Atque idem mitum non est, quod Philippus infideles nequaquam timuerit, carceres non exhorruerit, vasa cruce territis non fuerit, sed ad mortem intrepidus se receperit, jam enim Christum dicentem audierat: *Non turbetur cor vestrum? Creditis in Deum & in me credite.* Quasi ad suggerendum discipulis animum solam discipulis spem ob oculos posuerit, qua futurum crederent se illum Deum semper habituros faventem atque propitium, qui dixerat: *Nolite timere? Ego sum.* Philippus igitur in Deum sperabat, ideoque inimicos mundum & infernum nequaquam formidabat.

Tolet. in cap. 6. Ioan. in comm.

Ioan. c. 6.

16. Ex altera ripa maris Galilææ subsecuta est Filium Dei ingens quædam hominum multitudo, quæ ad numerum quinquies millium personarum & ultra facile se extendebat? Jam sero erat, omnes famis molestiâ cruciabantur, nec ulla eorum sibi paraverat annonam, sed & ipsa Regio in qua erant, omnium erat victualium inanis? atque ideo Dei Filii pietate commotus, eorumdem hominum necessitati subvenire cupiens, Philippum advocavit, eumque de modo tantum panem comparandi, quantum huic famelicæ turbe exsaturandæ sufficiens esset consuluit: *Dicit ad Philippum: unde ememus panes ut manducent hi?* Scio equidem & idipsum sanctus Evangelista ipsemet aperte refertur, scilicet Christum Philippi consilio non indigisse, ut pote cui millia annonæ procurandæ media facile suppetere poterant: *Ipsè enim sciebat, quid esset futurus?* sed hanc interrogacionem tantum intulit, *Tentans eum.* Hugo Cardinalis exponit: *Probans enim.* Cardinalis Toletus *Periculum faciens.* Simon Cassianus: *Probavit Philippi prudentiam.* Eusebius Emileus: *Audire volebat quid de eius omnipotentia sentiret.* Dionysius Carthusianus dicit, Christo recipie optime perceptam fuisse discipulorum paupertatem, utpote qui auro patitur & argento cædebant, cum tamen magna esset hujus famelici populi necessitas. Noverat Christus non adesse pecuniam ad emendum tot panes sufficientes, quoniam pauper fuit, & parum vel nihil se cum detulit de argento & auro. Ac proinde

Ibid. v. 3.

Ibid. n. 6.

Hugo Cardinal. ibid.

Tolet. ibid.

Annot. 4.

Simon de

Cassian. ib.

Eusebius

Emilien.

apud Al-

bin. Flac.

in Dom.

4. Quod

Dionysius

Carth. ib.

artic. 16.

Cyrril.

Alex. 1. 3.

in Evang.

Ioan. c.

Philip-

Philippum de modo providendi interrogavit, inquit S. Cyrillus Alexandrinus: *Quia unde emerent non habebant.* Philippus autem oculos in turbas coniciens, cum ad eam magnam vidisset multitudinem, omniumque pauperatam & inopiam exploratam haberet, ad Magistrum suum conversus, contractis humeris dixit: si nobis praesto essent ducenti denarii ad comparandum panem, hic tamen inde comparatus turbae huic ne quidem pro servanda jejunii collatione sufficeret: *Et ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis, ut unusquisque modicum quid accipiat, quasi juxta Lyraeum dixisset: Pauperes sumus, & tantam pecuniam habere non possumus, & si haberemus, non sufficeret pro eorum refectioe.* Hugo Cardinalis: *Nescio unde emanatur panes, vel unde reficiantur plebes, quia si haberemus tot panes, non sufficerent, multo minus possumus, cum nihil habeamus.* Existimans, inquit Glossa, impossibile esse quod panis ad sufficientiam inveniri posset: *Impossibile existimans tot panibus posse refici, quot scilicet Andreas praesentes esse dixerat, dum ait: Est puer unus hic qui habet quinque panes hordeaceos, & duo pisces, sed haec quid sunt inter tantos?* Et quidem tamen nonnulli expositores velint, sanctum Philippum Divinae omnipotentiae non plenè aut perfectè confidisse, dicendo: *Ducentorum denariorum, etc.* Nihilominus in contrarium est S. P. Augustini opinio qui contra omnes alios discipulos Divinae omnipotentiae noluisse considerare, inquit, solo excepto Philippo, qui de Dei omnipotentia nunquam dubitavit: ac proinde bene relationem sancti Marci observat, qui alios discipulos dixisse refert, ubinam tantus comparari panis poterit, ut tanta hominum multitudo exsatiari possit: *Et responderunt ei discipuli sui, unde illos quis poterit hic saturare de panibus in solitudine?* Id quod Philippus inaudiens, locutus est postea nomine omnium: *Quod autem Philippus hic apud Joannem responderet, hoc Marcus discipulum responsum esse commemorat: volens intelligi hoc ex ore caterorum Philippum respondisse.* Quasi dixisset: Magister bone, alii consodales mei despondeant animo, & impossibile esse reputant tantum inveniri panis posse, ut hi faciantur: Veruntamen ego ne quicquam dubito, in tuis namque manibus omnem spem meam collocatam habeo, scio quidem quod naturaliter: *Ducentorum denariorum panes non sufficiunt, ut etc.* Veruntamen in Divinam tuam omnipotentiam proflus confido, & scio te facere posse

quod vis. *Nunquid potentia Dei est diminuta? Deinde proinde quisquis valet, ego tamen in te bene ter confido, quippe Divinae tuae omnipotentiae nihil difficile esse scio. Orosiam! & Philippum Rosam inquam, sed viridantibus firmum Dominum suum collocatæ spei frondibus amantam.* Unde de Philippo merito dicitur potest, quod de Abrahâ Patriarcha scriptum legitur Paulus: *Contra spem credidit.* Contra enim aliorum firmiter ipse speravit, & crediturum ut Christus per omnipotentiam tantum ingens faceret miraculum, prout tempore factum est.

17. Venite nunc mecum ô Auditores ad nonnihil peilustrandas quoque spei sancti loci: bi tanquam pulchrae & rubicundae & lucidissimas virescentesque frondes. De his namque refertur, quod postquam Nicolaus & Josephus Arimathea Crucifixum Redemptorem nostrum sepulchrae mandantes, sanctus Jacobus votum fecerat, Deoque se nullum potius cibum accepturum promiserat, donec minimum à mortuis resurrexisset videtur: *Et postea resurrexerat mortuo Domino Jacobus votum non comesturum, donec videret Dominum a mortuis resurrexisse.* Quodnam est votum quod quod emittis ô Jacobe? quomodo te hoc observare posse praesumere poteris? Quis scit resurrexerat Magistri tui non sit ad aliquot hebdomadas differenda? Erit tanto tempore tibi aliqua cibi restituitio te subtile potest? Deus quidem potens est ut faciat miracula de hoc non dubito: attamen naturaliter hoc est impossibile. Ergone sanctus Jacobus Deum cogere vult & necessitate, ut vel citò resurrexerat Magister suus, vel ut se sine victus necessitate conservet? Nihil tale Apostolus cogitat, sed loquentis difficultatis solutio huic lumen aliquod ministrabit. Enos filius Seth, videtur Moyses, primus fuit qui nomen Domini invocare cepit, pro receptis beneficiis illi gratias agens. Iste (id est Enos) cepit invocare nomen Domini. Septuaginta Interpretes legunt: *Iste per nomen invocare nomen Domini.* Etenim quilibet in duo modi legendi conciliari possit: videlicet in spes enim consistit in desiderio operantis, quod actualiter non habetur, nisi possideris, ita, ut si effectivè quis assequatur quod desiderat, inde bene docet Doctor Angelicus dicens: *Spes est extensio appetitus in appetibile.* Acque hoc

Lyran. in Gloss. ib.

Hugo Card. ib.

Ibid. n. 9.

Ibid. n. 4.

D. August. in Catem. D. Tho.

quomodo verificari poterit, quod Enos habuerit spem invocandi si nomen Dei actualiter invocabat? *Si de facto invocabat*, quomodo se invocatum esse sperabat? *Qui rem facere sperat, illam efficere non incipit?* uti omnibus expressè patet. Quomodo igitur ab hac difficultate nos expediemus?

18. Sanctus Apostolus Paulus, in Epistola quam ad Romanos scripsit multa nobis documenta suggerit, scilicet ut se absque aliqua simulatione deligerent, ut fugientes malum, bonum amplecterentur, ut fraternam conservarent dilectionem, ut sese mutuo honoribus praevenirent, ut in servitio Dei assidui essent, ut tribulationes patienter supportarent, & alia similia: In particulari autem dicit: *Spe gaudent*. E quibus verbis nova exurgere videtur difficultas In uno enim eodemque instanti spes & gaudium simul stare non possunt nam sicut potentia actum, ita spes gaudium praeceedit: *Gaudium enim est affectio animi alicujus presentis boni?* quamdiu enim spes durat alicujus boni futuri non potest esse gaudium de eodem bono? sicut contra mox ut quis assecutus est bonum praesens, cessat spes, & sequitur laetitia. Philo Hebraeus spem vocat *gaudium ante gaudium?* quasi vellet dicere: Certum quidem est quod gaudium consistat in possessione illius, quod postquam speravimus tandem assequimur: at verò si quis spem suam in Deum ponat, adeo certus est se consecuturum quod sperat, ut dum sperat, absolute gaudere possit, quia adeo est de assecutione securus, ac si de facto obtinisset, & æquè gaudere potest, quando sperat bonum futurum, ac si illud revera praesens actualiter haberet: *Spe gaudentes*. En hic habes apertam intelligentiam, secundum quam verum est, quod Enos simul speravit, & cepit invocare. Spes enim quæ in Deum ponitur nunquam fallit, sed potius qui sperat in eadem est conditione, ac si cepisset assequi quod sperabat. *Qui rem facere sperat, illam efficere jam incipit. Est spes operi proxima. Si bene sperasti, feliciter capisti.* Porro S. Jacobus votum fecit non capiendi cibum, donec Magistrum suum à mortuis resurrexisse intelligeret. Nunquam ipsi in mentem venit futurum ut multis diebus sine cibo maneret, sed dum Redemptorem suum brevi resurrecturum speraret, de hoc ita securus erat, ut nequaquam eo usque ab omni cibo abstinere se posse dubitavit. O vitidantes hujus rosæ frondes! o spem vivam glo-

rioli Apostoli nostri! *Ad quid enim se voto adstringeret, si de Christi resurrectione spem non haberet?* Vos interea, o Auditores, a vivis hinc & Apostolicis totis diserte charitatem erga proximum sine fictione exercere, vestramque spem in Dei manus summa cura animi resignatione pariter & certitudine collocare.

PARS SECUNDA.

19. Rosæ nunquam sint sine spinis: ita quoque hi sancti Apostoli nequaquam fuerunt sine mundanis contrarietatibus aut rebus adversis, & tyrannicis persecutionibus. Nam *vepres significant oppressiones, adversos casus, quibus corda nostra vellicantur, lacerantur, & arummosa fiunt*, ut scribit Pictius Valerianus. Et quidem quod S. Philippum Apostolum attinet, nunquid pungentes in ipso spinæ fuere tot pro Dei gloria instituta laboriosissimæ peregrinationes, tot patienter toleratæ persecutiones, carceres squalidi, lapidum imbres, imò amara simul & probrosa mors, quam in Crucis patibulo in decrepito octoginta septem annorum sustinuit sentio. Et huic quidem Crucis in qua quoad exemplum cælestis Magistri sui spiritum suum in calos transtulit, optimè convenit nomen istud, quo ipsum à nonnullis appellatum fuisse reperio? scilicet *Ostiarium Christi*, quasi nullus gentilium ad videndum Dei Filium introduci potuerit sine ipsius interveniente suffragio. Hoc saltem ex relatu sancti Joannis Evangelistæ habemus, quod aliqui eorum qui ut felix Hebræorum intererent, Hierosolymam venerant, ex stupendorum operum ab ipso patrum fama, indeque nata curiositate mori, Jesum videre concupiverint, ideoque præ cæteris Apostolis Philippum convenerunt ut ejus interveutu ad eum mererentur introduci. *Erant autem quidam gentiles ex his qui ascenderant, ut adorarent, in die festo? Hi ergo accesserunt ad Philippum, qui erat in Betsaida Galilee, & rogabant eum dicentes: Domine volumus Jesum videre.* Unde apparet Philippum munere ostiarii apud Christum functum fuisse? Jam verò nostis quod Crux à nonnullis *Ianus* dicatur, ab aliis verò *clavis paradisi*. Unde cum Philippus Camerarius Christi fuerit, ad ipsum consequenter spectabat Crucis janua assilire: aut vero Crucem veluti clavem ferre, ad aperiendum omnibus cæli conclave quotquot ipsum tunc hinc, tum in futuro saeculo videre cupiant. Unde sicut Jacobo Apostolo com-

Leon. de
ultimo ser. de
Ss. Phil. &
loc.

Pier. Valer.
l. 55.
fol. 40.

Jacob. de
vorag.

Joan. 12.
v. 11.

B. Damasc.
l. 4. de fide
cap. 12.

missa erat custodia loci illius, qui dicitur *Sanctorum*: ita Philippus Osiarius erat Christi, qui vere est sanctus Sanctorum, ideoque crucifigi debuit.

20. Duo milites præter militare sacramentum quo obnoxii erant, certò se pacto mutuo obstinuerunt, de omnibus quæ quovis modo ab alterutra parte fuissent, ex medietate inter se partiendo. Quorum unus infirmitate correptus est, quæ eum donec belli finis adisset, nunquam deseruit: alter vero miles generositate sua multum profecit: verum quidem est quoddam multum secum vulnerum attulerit cicatrices, veruntamen una cum his quoque insignem in auro & argento lucratus est substantiam. Bello finito suum studiosè inquisivit amicum, cum quo modo præfato pactus fuerat, cumque post nuper recuperatam sanitatem satis bene valentem invenit. Huic igitur ut pactis fidem faceret exactam prædarum & spoliolorum quæ nactus fuerat rationem reddidit, & quantum locupletatus esset ostendit. Unde miles nuper convalescens mirè exhilaratus, in commilitonis sui amplexus & oscularuit, de felicibus alterius progressibus valde congratulans, futurum tamen quoque sperans ut conformiter pactis mutuis servaretur promissum, ita ut ab eo, acquiritorum omnium acciperet medietatem. Cumque eum hoc sine pactorum fecisset memorem, alter se ad dandam verbis suis fidem promptissimum respondit, prout fas & æquitas postularet: *Faciám, inquit, illi, sed alia etiam attuli, quæ communia esse oportet, ut omnia unatque exequantur.* Quibus auditis alter magis præ gaudio gestire cœpit, & sperans se præter medietatem auri & argenti, insuper aliud quoddam opulentum spoliolum esse accepturum, confestim subjunxit: *Fidelem te amicum esse experior, qui pactorum tam exactus es observator.* Ita certè decet: *ita fieri par est, verum dic sodes, quid præterea aliarum rerum attuleris?* Mox alter pectus suum deoudare cœpit, dicens: *Ecce tibi vulnora: satis atrocia, quorum sanguine cætera mihi comparavi, in his quoque mecum dividere debebis, si ad rerum exterarum medietatem admitti à me desideres: Vulnora & cicatrices vide, quarum similes atque æquales etiam tibi insigi debebunt.* Apologi hujus sive historia, si ita dicere mavis sensus mysticus hic est: Filius Dei in hunc mundum eo præcipue sine venit ut cum vitis, omnibusque inimicis alienis deceretur: *Militia est vita hominis*

super terram: Hic quoque amicitiam cum duobus generosis militibus Apostolicis inuit, cum illique pactus est, ut quicquid generositate meritis suo ex alterutra parte acquirerent, ex quo inter se partierent. *Sedebitis & vos super iudas duodecim: in domo Patris mei manserunt matres sunt.* Porro Christus Hierosolymis gladio Verbi Dei prædicando deceratur: Philippus autem non tanquam miles iustitiam, sed tanquam athleta generosus in Scythia à Hietapoli cum gentilibus & Ebronis animosè dimicatur. Finito prælio iustum erat, ut prædas inter se partieret & vulnora dividerent, prout ipsa factum est. Ad Christum tres milites spectabant, quos in monte Calvaria convertendo lucratus fuerat, scilicet Lator, Longinus, & Centurio. Ad Philippum autem duæ ab eo conversæ & baptizate virgines pertinebant, quæ una cum ipso posita fuere spulcra, una quidem ad ejus dexteram altera vero ad sinistram: *A dextris & à sinistris ejus turmas heri sunt.* Verum inquis divisio hæc non videtur esse iusta, Christo enim tres viri dantur, Philippo autem duæ feminæ sive virgines. Respondetur quoddam divisionem inspexerit, iustissimam illam esse videbis: Iustum enim erat ut Christus plus quam Philippo cederet, non solum quia Christianæ militiæ dux Generalissimus, cum Philippus gregarius tantum miles esset, verum etiam quia Christus in receptorum vulnorum numero Philippum excedebat, Christus enim quinque vulnera habuit, scilicet duo in manibus, duo in pedibus totidem, & in latere unum: Philippus autem quatuor tantum vulnora accepit, unum in capite, unum in manibus duo, & totidem in pedibus. Ceterum Christus fuit flagellatus, Philippus plumbatis cæsus: Christus est crucifixus, eodem quoque mortis genere mortuus est Philippus. Decuit igitur ut pro ratione vulnorum, divisio quoque inter utrumque fieret spoliolorum.

21. Ex multorum relatione constat, quod quando Romani è prælio victoriosè redeuntes vexilla explicabant, floribus, Illis, & rosis illa adornare consueverunt: Idem quoque facti sancta Mater Ecclesia, nam post Christi triumphos ipsa quoque Crucis vexillum explicat. *Vexilla Regis prodeunt,* quod Crucis gloriosum vexillum pulcherrima rosa, quæ in ipso Maji Kalendis nascitur, id est Philippo crucifixo præstantissimè adornatur. Quæ rosa tanto est maiori in pretio habenda, quanto majorem atrocitatem cum florido virgine conjunxit: *Miscendum*

Dom. Manus in Polyant. V. Prudentia

Job. 7. 21.

etenim est quae ratione ferri potuerit, quod de-
 crepitus octoginta septem annorum seniculus
 considerando quod inter tor crucis supplicia &
 tormenta vitam suam terminaturus esset, prae-
 nimio horrore non defecerit prorsusquam tor-
 menta sentiret, nisi forte summa cum probabili-
 tate, ut existimo, dicatur Crucem illi novum
 animi vigorem & fortitudinem subministrasse.
 Christus Salvator noster Petrum beatorum ap-
 pellar, atque tanquam virum fortissimum &
 generosissimum deprædicat, cui scilicet om-
 nes infernales furiae prævalere non possint. *Bea-
 tus es Simon Bariona. Tu es Petrus & super hanc
 petram aedificabo Ecclesiam meam, & porta inferi
 non prævalebit adversus eam. Quid soli-
 tudius, quid constantius Petro? At verò paulò
 post, cum Christus discipulis suis argumentam
 mutaret & de iis quæ Jerusalemis pasturus e-
 rar disliceret, quod scilicet oporteret eum ire Iero-
 solynam, & multa pati à senioribus, & Scribis,
 & occisis. Petrus in ea narra condescendere
 profusus noluit? ac proinde cepit inopare eum
 dicens. Absti à te Domine, non erit tibi hoc. Unde
 Salvator ad eum indignatione conversus,
 asperè eum est alloquutus dicendo: Vade post me
 Sathana, scandalum es mihi. Quid significat hec
 Sathana? Adversarium, contrarium, contradic-
 torem. Dicere igitur Dominus volebat, paulò an-
 te te adeò exhibuisti fortem & constantem, ve-
 luti petram quandam firmam & stabilem, ad-
 versus quem porta inferi non prævalebit, nunc
 verò omnino immutatam te esse probas, hoc
 est, infirmum & fragilem! Quid Petro infirmus?
 Quid fragilis? Unde nata est hæc debilitas?
 Unde tanta firmitas contraxit infirmitatem?
 Getmantus Patriarcha, in firmitatem hanc ex eo-
 ortam fuisse responder, quod Petrus abhorruerit
 Crucem, sine horrore enim audire non po-
 terat aliquem moriturum in Cruce? atque id eò
 ecce factus est Sathana, contrarius à semetip-
 so, qui paulò ante erat, autem enim instar petrae
 auidinis factus est fragilis: Quid Petro firmus,
 cui nec caro, nec sanguis Filium Dei revelavit?
 Nihilominus cum Magistrum ad Crucem patibul-
 lum festinantem intelligeret, conatus quidem est
 cursum illius & festinationem prohibere? sed con-
 tra audit: Vade post me Sathana: Omiraculum
 ugerit! Sathana appellatur magnus Petrus, quod
 Criscom dicitur. Et in terra scandali, & lapis
 offensionis, resque adhibetur in fractum illud Beole-
 su Undamantibus, Philippus autem quæ Caucens*

non fugit, nec reculavit, sed potius etiam inde-
 crepita octoginta septem annorum ætate eam
 desideravit, ex opposito Petri, generosus, con-
 stans & fortis factus, & in Cruce intrepidè mor-
 tuus est. Imò cum omnes circumstantes illum
 liberare vellent, Dominum est deprecatus, ut
 similes cogitationes à mente circumstantis po-
 puli abolere vellet, cum nihil adeò vehementer
 desideret, quàm ut mori sibi in Cruce liceat. *I. Laur.
 mod. ut S. Isidorus refert crecto corpore in pedi-
 bus consistens sepultus est: Recto sepultus cada-
 vere. Ad significandum nobis, quod tot perse-
 cutionum ipsis non cedat, quod animo & vi-
 ribus nunquam cadat aut succumbat, sed ad morte ejus
 mortem stat, qui in vita nunquam inter adversa
 cecidit.*

12. Suas quoque S. Jacobus spinas habuit,
 quibus toto vitæ suæ tempore circumditus
 fuit, unde de ipso verificatur quod Apostolus
 Colossensibus scribit: *Adimpleo ea qua desunt
 passionum Christi in carne mea pro corpore ejus. 1. v. 24.*
 De quibus verbis S. Thomas dicit, ea in solâ su-
 perficier considerata bonum sensum facere non
 posse: *Hæc verba secundam superficiem malum
 possent habere intellectum, scilicet quod Christi
 Passio non esset sufficiens ad redemptionem etiam
 multorum mundorum. Ad quod tamen S. Bruno D. Bruno.
 respondet: Adimplere se dicit, quia ad mortem
 vadit, in qua est consummatio passionum. Verum 370. ca. 4.*
 hæc responsio adhuc non satisfacit, nam Passio-
 ni Christi mors non defuit? ut quid igitur neces-
 sum erat ut Passio Christi morte adimpleretur?
 Quod magis ex eo confirmatur quod S. Ansel-
 mus dicit: *In carne Christi quam Virgo peperit, ni-
 hil passionum deest, sed omnes in illa passiones sunt
 impletae. Quomodo igitur verificari poterit.
 Adimpleo qua desunt? Idemmet S. Anselmus ita
 explicat: Id est, ea qua Christus in carne sua mi-
 nus perulit. ego in carne mea perfero. Et S. Theo-
 doretus: Dicit se adimplere ea qua desunt affir-
 mationum Christi, ut qui quod restat impleat, & pro
 his passionem sustineat. Verum enim vero Passio
 Christi perfectissima fuit, ac proinde Christus
 dixit, Consummationem est. Fuit etiam infirmi va-
 loris, quia fuit Theandrica, Patrique æterno in-
 finitè grata? ac proinde potius existimari
 qua desunt, ita posse interpretari, ut sensus sit:
 Qua non adfuerunt solum materialiter. Et in
 hoc sensu quatuor circumstantiæ dici poterunt
 morti Christi defuisse. Prima est, quod Christi
 crucis fracta non fuerint, prout fieri solebat aliis
 Cru-*

Zamor. ubi sup. S. Isid. in vita & morte ejus e. 74. Ad Coll. D. Thom. ibid. 6. Bruno. fol. 370. ca. 4. D. Anselm. ibid. Idem ibid. Theod. ibid. fol. 134. vol. 1. Iam. 19. v. 30.

16. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Ioan. 19. Crucifixis, & sicuti aliis quoque duobus latronibus factum fuit. *Non fregit eius crura.* Verum huius circumstantiæ defectum S. Jacobus adimplevit, quando ut supra dictum est ex pulpito præcipitatus. *Fracto crure ex illo die plurimum claudicavit.* Secunda quando usque ad supercilium montis ductus, ut inde præceps deiceretur, invisibilem se reddens & per medium illo-
Luc. 4. v. 30. rum transiens, ut nonnulli Scriptores volunt periculum evasit. Hanc quoque circumstantiam S. Jacobus supplevit, quando *super pinnam ascenderunt & ipsum præcipita verunt* : ac proinde à S. Joanne visus est in caelestis Jerosolymæ fabrica Topazii officium præstare, qui ut scribit doctus Picavienfis: *Formam habet specularem, idolum enim in se receptum in versum videtur sicut in speculo concavo*, id quod perfectè accidit, quando de piana templi præcipitatus pedes in cælum extulit, capite terram versus pendulo. Tertia circumstantia Passioni Christi defuit, quando Hebræi Christum in templo præsentem lapidare volebant: *Tulerunt lapides ut jacerent in eum*, cum ecce Christus ad se salvandum *abscedit se & exiit de templo.* Jacobus autem defectum exactissimè supplevit, quando post præcipitum in oratione positus lapidatus fuit: *Eum orantem desuper lapidibus perurgebant.* Quarta Passio-
Ioan. 8. num Christi defectus in hoc consistit, quod cum Passionū Christi dolores non solum plenos esse deberent, verum etiam probrosi ut proinde Propheta Jeremias prædixit: *Saturabitur operibus:* Et David: *Propter te sustinui opprobrium, operuit confusio faciem meam:* a doloribus tamen Christi omne opprobrium abfuerit. In capite e-

nim spinarum quidem acutissimos dolores sensit, sed sine opprobrio, imò verò singulari cum gloria & honore, quia coronatus fuit tanquam Rex: & saluatus tanquam Rex: *Aut Rex iudeorum*, & tanquam Rex publice in Crucem saluatus fuit per titulum J. N. R. J. vel ut Lucas scribit: *Hic est Rex iudeorum*: Ecce igitur opprobrium quod Christi passionibus defuit, Jacobus perfectè supplet, quando uti persona viles & plebejæ tractari communiter solet taliones, fuste sive ingenti baculo petuillus fuit, quasi per contemptum & sic in magno opprobrio Dei reddidit spiritum: *Graviter ejus caput fulmine fuste percusso animam Dei reddidit.* Sanctus igitur non minus quam Apostolus dicere poterat: *Adimpleo quæ defunt passionū Christi in carnis mea.* Hæ igitur sunt spinæ illæ quibus cœlestes fuerunt duæ illæ Rosæ Apostolicæ Philippus & Jacobus Rosæ adeo venusta & pulchra, ut præcipuum sicut totius Maji oramentum & decus viridarii Ecclesiastici excellentissimū. Rosæ purpureæ per charitatem viridantibus spectant frondibus & foliis, & obstræ spinis pungentibus martyrii sui forritur perPELLI. Ecce igitur Auditores, pulchrum & elegans hoc viridarium sericæ meditationis oculis perlustrate: Rosas habete Apostolicas in hisce novis Kalendis, cum devotione & reverentia frequenter. Futurum enim spero, ut sicut Rosæ alique flores Maji jucundissimum vernam tempus in terra exhibent, ita quoque hæc mysticæ & Apostolicæ Rosæ per Dei gratiam veteræ æternæ gloriæ nos frui faciant in cælis. Amen.

SERMO DECIMUS TERTIUS.

IN FESTO

INVENTIONIS SANCTÆ CRUCIS.

Per signum Crucis de inimicis nostris libera nos, Deus noster.

1. **V**ictoria de inimicis gloriosè reportata tantam sibi laudem & gloriam conjunctam habet in omnium hominum opinione quotquot sunt laudis & gloriæ cupidigenerosi in militia aethæ; dum victoriam in exercitus sui robore se obtinere posse delirant, per ingeniosi dolis & fraudibus contexta litragemata eandem sibi comparere fatigant, esse